

Røða P. M. Dam's

á ólavsøku 1962

(Framhald)

Sjóverjuskip við 2 helikoptur.

Sjóverjan er brennandi spurningur, men ikki lættur at loysa til fulla ánøgd hjá fólki. Tó má sigast, at óført framstig er gjørt í hesum máli. Sum monn um kunnugt verður fyrsta flokks verjuskip liðugt til heyst ar at nýta í Føroyum. Hetta skipið skal ganga 18 mil. Tað hevur 2 helikoptarar umborð; flogfóru skulu vera óforur hentleiki at hava, tey koma sum tjóvar á nátt, og er ómøguligt at skáka ser undan teimum. Tað er einki at ivast í, at skjóttgangandi verjuskip við flogfóru umborð er tað lag í sjóverjuni, sum mestur torvur er á, og má tað tí haldast at goyma miklan bata í ser at at fáa tilik amboð longu nú til heystar.

Vaktar-, bjargingar- og royndarskip

Talan hevur verið leingi um at fáa eitt serligt vaktar- og bjargingarskip í staðin fyri »Ternuna».

Landstýrið hevur í samráð við lótingsins fíggejnevnd avgjørt at lata eitt tiliki skip bygja á Skála Skipasmíðju.

Tað er um 130 fótur langt og er ætlað at vera skjóttisgjandi og kraftarmikið at toga.

»Ternan» er seld til Tórs-havnar mjólk- og margarinu-virki, at myta í strandferðar-siglingini til Sundalagið og Skálafjørðin og visur seg at vera hóskandi til hesa sigling í staðin fyri m/b »Streym».

Helikoptararnir til aðrar upp-gávur við

Helikoptaraflúgvingin halda mena kemur at verða hent, eisini til aðrar uppgávur enn sjóverjuna. Her verður hugsað serliga um flúgving við sjúklingum frá útoyggjunum til landssjúkrahúsið og við posti til útoyggjarnar, sum oftani vegna veður í longri tíð ikki hava sambandi við onnur pláss

Sociala viðurskiptini.

Hvussu ið liggur við sociala forsorgarspurninginum, sum varð settur sum ein høvuðstáttur í samgongustevnunni, er monnum greitt.

Vit hava framt lógirnar:

fólkpensjón
avlamispensjón
einkjupensjón
barnaforsorg

bæði viðvíkjandi einkjupørnum og øðrum treingjandi børnum, harundir øking av stuðlinum pr. barn til øll, ið eiga børn ella hava børn í forsorg.

og lógina um serliga forsorg til tey treingjandi, sum ikki sambært aðra lóg hava rett til forsorg.

Hesar lógir heimila føroying um forsorgarhjálpi í sama mun, sum forsorgarskipanin í Danmark heimilar teim treingjandi har.

Ellis- og ansingarheim.

Í forsorgarskipanini er heimilað at lata munandi studningspening til ellis- og ansingarheim. Arbeitt verður fyri at fáa tilik heim í

Vágum
Eysturoynni
Norðaroyggjum og
Suðuroynni.

Í Streymoynni er eitt ellisheim frammanundan.

Tað er ikki at ivast í, at tað er stóru torvur á tilikum heim um.

Vanlukkutryggingin.

Menn hava verið og eru ónøgdir við so lítil skaðaviðbótin og dagpeningurin til tann skadda hava verið.

Kravið um at fáa hetta broytt er gamalt á tingi.

Í seinastu tingsetu varð sum kunnugt vanlukkutryggingin broytt soleiðis:

a) Biðitíðin eftir dagpeningi er stytta frá at vera 13 vikur niður í 14 dagar, sambært sáttmálarnar millum arbeiðsgevarar og arbeiðarar fleiri staði í Føroyum í fer tann av vanlukku skaddi maður løn fyri teir fyrstu 14 dagarnar aftaná skaðatíðir; so tekur vanlukku tryggingin við við sínum dagpeningi.

b) Dagpeningurin hækkaður frá 6 kr. til meira enn 20 kr.

v) Skaðaviðbótin, ið varð roknað út frá einari ársvinnu uppá 2.700 kr., verður at rokna út frá einari ársvinnu ið verður sett ongantíð minni enn til 5.000 kr., men ikki upp um 10.000 kr. Hetta vil fleirfalda skaðaviðbótina og verður tí skadda ein stóru vinningur í mun til skaðaviðbótina, menn higartil hava fingið.

d) Fiskimaður fær skaðaviðbót, hvar og hvussu hanta so fer skaða í teirri tíð, hann er mynstraður umborð á skipi. Aður mátti sum kunnugt verða prógvað, at hann veruliga var í arbeiði ella orindum hjá skipinum, um honum skuldi verða veitt skaðaviðbót fyri vanlukku, ið hann var fyri.

Fiskimanna lønarkor

Hin besti bati, ein kann

veita fiskimanninum, er sjálvandi at skipa so fyrri, at hann fær atstøður at fáa góð nútímans skip og haraftir fáa viðast móguligu resur at veita á.

Hini talmálaðu útróðrarrættindini frá grønlendskum havnum hava fyrri fyrstu ferð í søguni givið tí meininga fiskimanninum kjans at fáa lut í tí stóra veidukvettinum.

Tað hendi soleiðis í fjór einstökum útróðrarbátum í Grønlandi, at menn komu uppi nok ur og tjúgu túsend í part fyri 4 mánaðir frá tí, teir fóru úr Føroyum, til teir komu aftur.

Báturin plagar at taka ein manspart.

Átti maðurin hann, er hann sjálvandi at leggja áfrat sum vinna fyri hesu stuttu tíð.

Við linubátunum er meðalparturin hjá fiskimanninum vaksin munandi í mongum tilfelli. Men hetta góða úrslit kemur ikki av ser sjálvum.

Tað skal mestan eitt yvir-menniskjaligt slit og sleip til fyri at náa so góðum úrsliti.

Men kjansurin er har.

Tað er kortini ikki øllum, sum tað vagnast so væl fyri.

Tað er undir hesum landsstýri vaksið munandi um trygg-ingina av fiskimannsins minstu lánlogu.

Minstalønin er farin upp frá 650 kr. til 1.000 kr.

Teir fiskimenn, sum leggja undir 1.600 kr. um mánaðin fáa munandi prítílskot, serliga fyri stóran fisk, har er prítílskotíð 55 oyru kg. fyri millumfisk 20 oyru kg og fyri smáfisk 5 oyru kg.

Studningurin til Grønlands-útróðrarmennin er vaksin frá 2 oyrum kg av ferskum fiski til 5 oyru kg og frá 5 oyrum kg til 10 oyru kg fyri saltfisk.

Hjá útróðrarmönnum heima er prítílskotíð vaksið frá at-víkvast 2 og 5 oyrum kg, í fjór 6 og 9 oyru til í ár 15 oyru kg fyri allan bollatan fisk, ið avreiddur verður í Føroyum.

Her er talan um stóran prís-bata.

Kundi nú fiskasolan vaksið seg so stóra, at vit vórðu menn at segja farmar beinleiðis til marknaðin, kundi prísurin farið so væl upp, at tað loysti seg hjá linubátum okkara at av-reiða fiskin í Føroyum, heldur enn at fara niður til Bretlands við honum, har ið prísirnir nokk vanligu eru hogir, men landfjarútreiðslur og tollur so ovurvaksin, at tað er ilt hjá skipum at fáa nakad burtúr, uttan so at tey gera rok-fiski-skap.

Men við hvørt kann fersk-fiskamarknaðurin í Bretlandi svíkja heilt, og tá verður talan um so órt tap.

Landsstýrið hevur sum sagt allra størsta aðhuga fyri at fáa ein prisskipan, at tað loysir seg at landa fiskin í Føroyum og

fáa hana flakaðan ella við-gjordan á annan hátt. Tað vil-di komið at givið arbeiði og verið við til at loyst tann dap-rasta av øllum spurningum, sum eitur arbeiðsloysi.

Men tað er greitt, at verður farið at landa fiskin hjá okk-ara linubátum heldur enn at sigla niður, verður tørvur á at byggja stór flakavirkir í Suður-

oy. Vágoy, Streymoy, Eystur-oy og Norðoyum.

Á útróðrarplassum, har ið ikki farmaskip kunnu leggja at er tørvur á smærri viðgerðar- og kuldahúsum, og um so hesi pláss hava gott vegasamband við útflytingarhavnir, ber væl til at fáa fiskin frá ser í góðum liki.

fleggingarspurningurin við-
(Framhald á 4. síðu)

Hvønn almennan stuðul hava fiskimenn fingið?

Tað eru kanska ikki so nógvir, sum hugsa um, hvønn stuðul hitt almenna er komið at veita fiskimanni okkara.

Men hann er, tá ið saman um kemur, ikki so lítill.

Vit kunnu fyrst nevna hin beinleiðis studningin fyri at veita fiskimanninum frægastu fortjenastuna:

1) 1060 kr. í minstuløn — vaksin við 460 kr. undir hesum landsstýrinum.

2) útróðratílskot heima 15 oyru kg — vaksin frá 2 og 5 oyrum

3) frítíð við løn

4) 20 % studning til bygging av skipum

5) 55 oyru kg fyri stóran saltfisk — 20 oyru kg fyri millumfisk — 5 oyru kg fyri smáfisk.

6) útróðratílskot í Grønlandi 5 oyru kg fyri ráfisk og 10 oyru kg fyri saltfisk.

Eitt dømi:

Fær ein útróðramaður í Føroyum 5 centinarar í sín part, verður studningurin til hansara $500 \times 15 = 75$ kr. meiri enn $1\frac{1}{2}$ dagløn.

Prosentliga hava fiskimenn fingið ta størstu hækkingina av inntøkuni sum hon var fyri 4 árum síðani:

Minstalønin við frítíðarpeninginum:

frá 650 kr. til 1060 = stív 63 % hækking

Útróðrastudningur:

frá 2 og 5 oyrum til 15 oyru kg = ávikavist 750 % og 260 % hækking.

Heldur tú ikki SOSIALIN?

So bílegg hann hjá postverkinum!

FÆROSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆROSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

Skipafelagið Føroyar

TELEFON 1225

Tórshavn

GRÓT OG SKERVUR

ØH, ið vilja keypa skerv ella grót, eiga at venda sær til kommunukantorið.

Grót og skervur megu vera goldin fyrst, áðrenn tey verða heimtað.

Bilstjórar verða ámintir, at teir ikki kunnu heimta grót ella skerv uttan við einum limi av vegnevndini ella einum umboðsmanni fyri kommununa.

FROÐBIAR SÓKNAR KOMMUNA